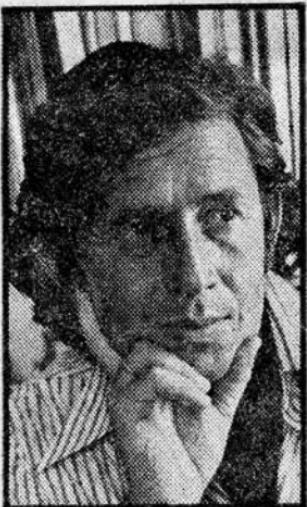

מיימין:
ישראל אלירן

משמאל:
יוסף טל
אחריו הצלחות
בחו"ל
התבואה גאותה
בישראל

אין אשמדאי בעיר

מסך ומסכה

מאת יעקב העליון

■ אין אשמדאי בעירו

האופרה „אשמדאי“, יצירמת של ישעיה דאל אלירן ויוסף טל — שרטם נחתה ל' הגנה באדרן. על כרך אוילר ניתן לומר, פארופורה כי „אין אשמדאי בעירו“...

אבל אלירן, כותב התמליל, אומר כי סוף סוף נוצר סיכוי של „אשמדאי“, שהצלחה בגומיניה ובארונות הברית, תבוא גאותה גם בישראל, עתה מתנהל מושם על הפעלה זו אופרה במסגרת הפסטיבל הישראלי הלאורט. „אשמדאי“ מבוססת על האגדה התלמודית שגיבורתה שלמה המלך ואשמדאי, כשהיא נגעת בהיבטים של ההוו: משעריהם רודניים, רצח עם, ובעיקר, המשטר הבוצי. על-פי סיפור המעשה, מציע אשמדאי ח' דואג לשמו, „חטוב“, למוך שלם, „תחרבות“. יתנו לו שלמה את כסאו ותוא יוכיה יגיד נימתו להפרק עם שוחר שלום ותרבות לעם מרגחים.

שלמה נאות, אשמדאי, בתבונת רבתה, הור עשיית שימוש בהליכים דמוקרטיים, מצלחת. לחוכחת כי התמן הוא כהומר ביד החזר. העם הולך אתריו למלחמה שמדייקת אש בכל היבשת.

איירונית, אך בהחלט לא מקרים, העיבודה „אשמדאי“ הועלה בראשונה בגרמניה, בעיר דமברוג (בשנת 1971) בית האופרה של עיר גז הוא שהזמין את היצירה מטל ואלירן.

האופרה הוצאה ב-1975 ב-„ניו-יורק סייטי“ אופרה „שבלינקלון סנטר“, ונתקבלה כחלק מזו הרסרטוראר הקבוע של מוסד זה. החלטה נפתחה ביום אלה, בימי של הרולד פרינס ובניצוחו של גاري ברתניין, אם אכן תיכל „אשמדאי“ בתבונת הפסטיבל הישראלי הד' קרוב, וזאת, כי חלק מאנשי אופרת ניו-יורק יבואו לארץ כדי להשתתף בצוות המציג אותה.

28.10.77 על המשמר ז' 7

"אשמדאי" בניו-יורק
בניטם הקוראים נעמודה להציגו
ענף 7/8 ב-1977, ב-ג'וריוק נגנו, כה תועלה
פרה" שבלונגן סנטר, האופרה היישולית, "אשמדאי" —
מוסיקת: יוסף טל, לירית: ישראל
אלירון, אופרה זו בוצעה לאשותה
בג'וריוק בלשייה' 1975 וכמה ל-
הצלה ניכרת עעל כו נסלה ב-
רטואר הקבוע של בית האופרה
הנויו-יורקי. התנה היא חוגג לפני
מניות פיגרו" מוצרט, "מנון"
לכאסטי, "הכורה של פפה" ל-
מנטורדי, "הנורה מן המערב" ל-
טביי, ו"קולה של אריינה" למוסטַ
ג'וריוק, בכפנס הדורות, גם הפעם
יבים את "אשמדאי" ואולד פרינס
וינצ' — אגדה בתרן.

האופרה השועלתה בראשונה ב-
1974 בבית האופרה הממלתי ב-
האמבורג עליזה הגותה — מסורת
על ארץ כה מוך טוב הדואג לשלהמת ולרוחותה. אלם 500 שנים
שלום יש בון כדי להתריד לא רק
את בנימאל המשעמם אלא גם את
אשמדאי החושש לשום הרע.
מלך בכבודו מופיע ומציע מלך מלך
השדים לארץ, אשר יתרכז ב-
בונ. והם יתרכז את מקומו על כס
המלוכה, ילבש אן, צורת המלך —
ובלא מעשי קסמים יוכיח שעם טוב
בஹיטת תל-אביב, ביום ג', ה-4.6.
וימשך ששה ימים.

הנושאים המורכבים בכנס היינו:
הנסנתר בצוות ביצועם כלים שי-
נים: סגנון הביצוע של קל' קשת;
כל' נשיפה — הדרסת אנסמבל;
צעירים בהרכבים שונים (צעירים
לדוגמה), הוראה ונגינה בחיליל; וה-
חלילות במושקה האנרגית, וכו' —
תרפיה מוסקלית — הדגות וקונ-
זרט ביצוע תופורת ילדים.

אחד האירועים המעניינים ביותר
בכנס היה קונצרט בלויין הסברים,
אשר יוצע בידי זומרת וילדס
חריגים מהכפר, "שלם" בוגרמן.
הכפר, "שלם" שיד לרשות של כפ-
רים שהקמה בגרכיה לעמונ ולודס
חריגים, ואחד הדברים המפלאים
הנעשים בקרים אלה — הוא ש-
קומים וחינוכם של הילדים באז-
עות המוסיקה. את הקונצרט ליווה
בஸרים מר גוטפראד מלר, הונגה
רעינו הכהן ומיסדו.

בדיל בין "סוב" ל"רע" והולך, ב-
עיבים עצומות, אחד "המניג" ואח
האנדריאולגיה". במשפט גודטסק
המנתול ע"י הבה, העילה על בס
אבני, מזע דמלל לחוגג.

בעילוי והוא רמו ברור לאגדה

הטלודית על אשמדאי ושלמות. כי

אגות עברה כאן גיגלים שננים,

תק טעלבם של יסודות היסודותים

אקרואליים (הטטר הנazi, כל

משער פאשיטי כי').

קיים סיגי סביר כי אושודה זו

וחוגג סופסוף, בשעה הכאבה בטיטו

בלישאל, כשיתומם של כמה מן

గאות האמנויות המשלים שא'

עליה על הבמה הנויו-יורקית.

ביקורות נוערות לאשמדאי"

עמיתי גדרון יעקובסון מדורות נויו-יורק:
האופרה הישראלית "אשמדאי" מאת המלחין
יוסף טל והמחזאי ישראלי אלירון, שבכורה בכיצוע
הנויו-יורק סיטי אופרה" ערכתה כאן בסוף השבוע
שבוע — וכתה לביקורות מעורבות של העיתונות.
הנויו-יורק פוטט" משבח את "אשמדאי" ובקרו
מצין, כי המחזאה "מקורי באמת ובועל ממשימות
אמיתית" וכי הכורה היות "מאורע בלתי-רגיל".
לעומתו סבור ה-נויו-יורק טים" אדרת, לטען
חו של הרולד שנברג, מברק ה-טיימס" — "אשמדאי"
דא"י הוא יותר מחזה מאשר אופרה. אם אופרה זו,
לדעתו, מהו דוגמה ליצירותו של יוסט טל —
הרי חדשנותו, בה הוא ידוע, אינה מרחיקה הרבה
מו של אלבן ברג-וויזק", שהזגה כבר לפני
חמשים שנה.

"אשמדאי" בניו-יורק

הישראלית אשר תבוצע במסגרת
הפסטיבל הבינלאומי למוזיקה בת-
זמננו ב皎וטו, סטהיי השנה.

כנס מוסיקאים

בן 6 ימים

כנס מוסיקאים ארצי, אשר יתרכז
מקודם בכבודו של ביצועם, אינט-
רנשיה וריכי הוראה במוסיקה —
בஹיטת תל-אביב, ביום ג', ה-4.6.
ובלא מעשי קסמים יוכיח שעם טוב
וחורדים, עם של אקרים, פיטורופים
ומוסיקאים יכולים ליהפוך לעם של
חיילים ופראחים. המלך חוטב משׂו-
יעש מן הדרעון האולוי ומכו ל-
התהבר, שדרי שנה וזענין לו גם
חופש מלא לבליוי עם פלאשו ה-
פנדקנית.

הנושאים המורכבים בכנס יהיו:
הנסנתר בצוות ביצועם כלים שי-
נים: סגנון הביצוע של קל' קשת;
כל' נשיפה — הדרסת אנסמבל;
צעירים בהרכבים שונים (צעירים
לדוגמה), הוראה ונגינה בחיליל; וה-
חלילות במושקה האנרגית, וכו' —
תרפיה מוסקלית — הדגות וקונ-
זרט ביצוע תופורת ילדים.

אחד האירועים המעניינים ביותר

בכנס יהיה קונצרט בלויין הסברים,

אשר יוצע בידי זומרת וילדס
חריגים מהכפר, "שלם" בוגרמן.

הכפר, "שלם" שיד לרשות של כפ-
רים שהקמה בגרכיה לעמונ ולודס
חריגים, ואחד הדברים המפלאים

הנעשים בקרים אלה — הוא ש-

קומים וחינוכם של הילדים באז-
עות המוסיקה. את הקונצרט ליווה
בஸרים מר גוטפראד מלר, הונגה
רעינו הכהן ומיסדו.

שבוע ש עבר בזעה לראשונה נירסית שיקנו יצירות, "Shape", שזיננה מאותים שנה לעצם שזיננה שדריר ישראל מאות אהיה, "אשמדאי" מאת מושר וטוסטרם, סטהיי סטהיי, גוד תופוזות האמייני, ראל אלירון, אורטוריה שלו "כות משה" לטרו
לניט, מקהלה, תומורת ומוסיקה
אלקטրונית בזעה למלך זומרת
הדרין הצפוני-גרמני בחמבודה תחת
שורpio של משה עצמו, יצירוי
ונסכת שהיא פרי עבדת המשיח
חתה של טל ואלירון: "אלוחה" —
ציננה לאמרית לומרת, קרנו ו-
כלים הינה אחת משתי היצירות
בקבוצה הצלחה זו, תזיע המכון
לבטיאופרה הישראלית בעולם, אשמדאי,
עדין שיקלים אישורם ביצועה, אך
החלטת הנויו-יורק סיטי אפשרה
הקלות את האופרה בשפלה אונגן-
ליטה, הינה הוכחהחותה להצלחה
היצירה בזעם עצמה. הצלחה זו
הבאיה לאפרה ווילט מפרי
עטם של יוסט טל וישראל אלירון,
והפעם עלידי בית האופרה של
מיכן, שם האופרה: "הנסין", ו-
היא תבוצע במסגרת "פסטיבל מונ-
סן" ביולי השנה.

ויסף טל — מלחין

הדים ראשונים על הגות האופרה
הישראלית "אשמדאי" — ליבורית:
ישראל אלירון, מוסיקה: יוסט טל
— מיעים אלינו.

כוחם מכך שול השבעון, טים':
מלחין המוסיקה האלקטרונית בישי-
ראל. הוא כותב בסגנון מוקובל:
האקלטניות של המאה ה-20. גישתו
מסולנית מאהדה לנכונות הלחנה
12 השונות המוגדרות אלקטרו-
ניים. יש יצירה חלום שתיזכר
מרישם. פוג זה של כתבה אין
ונוד לתוצאות הנקה האנאי, על
ארם אמרץ האיפין של הסופרano
איילון שאלר והבריטון פאל
אוכנת.

היצירה היא הגאה יותר משיה
אופה. את הרצחה הערב יש ל��וף
לזכות של האל פרינץ (במא"ס פ-
פור פרברט), א' קאברט' ו' כנרא'
על ה-agg). שזו הועצת הבודהה של
כolumbia-opera. הוא אכן האשלה.
יש אופסה א' א' א' א' א' א' א' א' א'
אנשיה הכהן מלולן בולעאש, ה-
זוכיה את תומונו של ברוחיל,
ומחליבשניים מצחיק בין המלחמה
לתרנגול ענק.
בסיום האופני לפרינץ, השכה

על המשמר מיום

10.4.1976

דיניות אודוניות

4.4.1976 -

האופרה, אשמדאי' על במת הניו יורק סיטי אופרה'

ашמדאי והשיפוש המיווה שפעיטה בה מריטן בובר — היו מדור אשמדאי לא אופרה, אשמדאי', אם כי העז לילה והדמויות ארוגות בתוך מסכת שונה וחדרה להלוטין. מקרות אלה היו גורוינטגש להנויות רצונות ב'בעית' החשים שבין צם לשליטה'. על האורה להורות תחומי פערעהין ולברкар את שליטו. אין בקיומה של המסכה, הנקראת, מלך', כדי לא אגדיק את כל פעולתו. רק מעצמי של חילטם הם הקובעים את דמותו ובההאמ' להם יש לשופר ולהתיחס אליו. אין לקודש סמכויות איינו זו לעם העשה זאת — כי בקידוש זה עצמו יש משום תחילה התפזרותו של מעמד איזורח כמו שבידי ללבוש את בני מדינתו, הנכח אחיה' השלייט' בלוא בידוקו המתמדת טלית' שליט' והמסתנו לתמונה ברע, במוות' עה, במוות', בשער.

"מלך השוב" בסיפורנו אינו מכם בטבעו של האורה התהוט, הנוטה להחות מסינה עם מהות. שערו של המלך-התהוט הרצצת, והוא מופיע ביב' צ' גורל מלכומו, הוא אמרנו ביב' צ' ינץ' מעצם הירוח זום. הוא לא ידע, כי על הטוב של חילוקם ברע, אם רצאו לנצח כי הרע הוא בעל תחבירו, שהרי אשמדאי' יוזע להעביד פון טובי, ולמשור אהרו את הרבים' שלא מפוגלים עוד להבחינו בין פשי' כת הטוב לטובי האמתי. הימייה הנוראה של המלך בסיפורנו הוא הירש עסיף על לזרות וזרות וזרות הרע ובhabia למטרופורה של עם שלם אלא שיט' זה אה' יון לעצמו דז'ן וחשבו על כך.

גاري ברתני

אישמדאי לא לפי הגרסת המקובל היה שידע את סוד הולעת השבירות החותמת אבוי. רק גילויו של סוד זה הוא שהה מאפשר לשמה להבנות או והotel למבדר ציה' ועל כסאו צוב את האבו בברול, דבר שנארס עליו ע"י האל, בזרק מוחכם משביעי שעה, שנייה, מבענינו כאן, מצלחת שליחו של המלך לשבות את אבוי דאי ולגולות דרכו את השם דהמווי' לאלה.

לאחר פיטום בניין ביתה-המלחץ, אין המלך — בربאותו — משחרר את אשמדאי. אדרבא, הוא מכני טר את השד והובע ממנו להוכחה לו בכח כוח גדול, אם בזינומתו יוכל לאושדו בכבלם. לאחר שסורה מ-השדי השבוי השלשלת ומוחורה לו טבעת הקסמים, הוא בועל את שמי' מה ומפללו הרחק ממלכוון. איש' מזאי קופס את מקום שלמה על כסאו המלכות.

"היה מחרור על הפחים וכל מקומם שהגיע לשם אומר: אני קהלה הרי' תי מלך על ישראל בירושלים" והם

אמרים לו: שלמה המלך ישב על כסאו בירושלים ואחה' חיל' ומשת' טה. והו מכין אותו למלך נביון. באחת שע' אמר שלמה: זה הילך מלך עולם מלחת' שע' לא ייחל לעלה על דעתו, כי כי' שועשה מעשין כללה לא יתכן אל כסאו שהוא צורנו אשר תהה... ואף איש' מהם לא ייחל לעלה על דעתו, כי כי' שהוא מלך עולם שלוש שנים נולות מ-ה מלך עבור גלגולים שונים עד וזה הוא על ידי הסגדדרין אל כסאו.

*
אישמדאי, מלך השדים' שכוב לייצ' יחו וקרונוסו רבעם ומגופו הוא מרוע בគוננה תחילה, אלא בזרק מהן מרדף בוגרנה חיל' להגנות בחן של קרתת. ברובו הן האגדות בחן הוא מתייר כלין ארונו, בצל תח' בולות, האוחז להשתחרר ולהתמסר למשי' זומת והוללות. הדוחה הוא בחנתהגוו לשל הולקלורייטי המ' אל את הפירורים העממיים של מי' הבניינים.

באגודות תלמידיות רבות ממלא אשמדאי תפקיד שומרת סדרה-עלם המוסר, יש ופעלו בו מבדאות לה' סקעת מסקנות מוסריות בחיה האידי' (בעיקר באגדות שלמה ואשמדאי) או אף בתיקון העלים. אשמדאי מיטיב להזכיר את בניה' האדם ובמיוחד את חסוטים מדריך היישר מושם תאורה' הדיא. במק' גודול הוא ב' מיש' כשפם. האגדה מתארת אותו כבעל רגלי חרנגול, חמץ' גנות את מוגן הייער, אמן גונת הוא להפתיר בכל האפשר על מנת להיזדמת' ל-

בניה' האדם ולהשחתות בחרבם. אגדות תלמידיות רבות מספרות על היחסים בין אשמדאי לבין המלך שלמה. האגדה המפורשת ביותר

מעtauן הארץ
- 4 APR 1976

ניו-יורק טיים מסטייג מהאופרה אשמדאי'

מאת שלח' "הארץ" בארכ'יב
וושינגטונ', 3 (מיוחד ל'הארץ').
"ניו-יורק טיים" קיבל בהסתיגות את האופרה, אשמדאי', של המחבר ישראלי אלירן ומחולתו יוסף טל. העון מעיר כי פשגונו האאגאנגדדי של יוסף טל, איינו מתריך מעבר ל- "ווז'ק" מאת אלבאן ברג שמלפני 50 שנה. זו אופרה מודרנית בה המהווה הכתב החשוב הרבה יותר מהמסתקה. ארויות וגנסאמבלים, אך לרוב ה' חלק הקומי ה' הוא דיקלמי ועiker ה' מוסיקה משמשת כרקע באנצטוט אפקטים טומיות' — כותב ה' עון בין השאר.

מעtauן מעד יב
- 4 APR 1976

ימים

ביקורות חיוביות ל' אשמדאי' בניו-יורק

מת פיקופ בן, ספר "ניו-יורק טיים", האופרה הישראלית של יוסוף טל וישראל אלירן, שהציגו ביום ה' בערב בימת האופרה שדר העיר ניו-יורק, ותודה ל ביקורות הווילות מazard מבקרים המוסיפה הננו-יורקים.

מבקרו של "ניו-יורק טיים", הרולד שנברג, הנשב לאחד מחובבי המבקרים בארץות הכרית כתוב: "וזה יזכיר מלאת מחשבה, עם ליבורת בעל מוכן... האופרה של העיר ניו-יורק העלה את אשמדאי' ברוב דימויו וכשרון, אלום הייצה נשארת יותר בגדיר מחזה מאשר אופרה". שנברג כתוב גם, כי, כי, אשמדאי' היא אופרה מודרנית, שכבה העליה שולח ביחסותה על המוסיקה. את הילברית של יושאל אלירן, שמלא תפקיד כה חשוב ביצירתו, תרגם לאנגלית ביד' אילן מארב. גاري ברתני בא לנוי-יורק כדי לנצה על חומרת האופרה.

מבקרו מוסיקה אורחים בנוי-יורק הביעו גם הם דעה חיובית על אשמדאי', שהיא האופרה הישראלית הראשונה המוצגת כמסגרת נור אמריקני גודל. התפקיד הונחתי בימייה ביד' הרולד פרינס, הנשב לאחד המבאים החשובים ביותר בארץות הברית בתחום התיאטרון. נו האופרה הראשונה שביבים. אשמדאי'

בראשו לאפריל הועלה האופרה אשמדאי' (ביבר: ישראל אלירן, מוסיקת: יוסוף טל) על אמת הבמות המפורסמת ביותר בעולם — בימת ניו-יורק סיטי אופרה' במרכו'ה אמרנו'ונט' אמנו'ונט' בנוי-יורק — ליניקון סנט' האופרה, שהזמנתה על-ידי האמברוג' ווצי' ע, שם ב-1971, תחוור ותבצע בש' נית ותפטע באנגלו' בביבו'ן של

יוסף טל

הארון, בד, קראטום ולבול

APRIL 1976
NUMBER 7

מאת חותה נובק

איינני יודעת אם היה זו נזא מעין אמריקאי בפאריס", לו היה מיל' שוו כותב ביוור, הגולד פרינס (ה, אשם) בתצלחות הגדלות של המיטוקאלים" בברדווי, בין הר קאלית על ביהרו באביב תשל"ז; או כי בניו יורק באביב תשל"ז; או כי ביום מון הימים כתוב הוא עצמו את רשותו משימות זאת, כי דבר אחד ברור — היה זה מסע תליינשטי, וכך ציד יכל המורה בירושלמי — מחדר החמות, הי ספרדים, הוויאנים אלוף כתבת התמלילים לאופרות, רק את מה שעלה, לערבים ספרום, על בינה ישראלית (ישראלים) — לשכוה את רבע האחד באפריל 1976, שנקרה לחתמת לפניו אולם חמלא עד אף מקום של בית ניו יורק קרייטי אופרה?

הוא ישב לפניו רגוע לבוארה אותו מראה גער, שקט וחיכוכו שענייני מכירה וזה שנים רבות, אך את ההתרגשות לא יכול להסתדר גם לא את הגאות, ומזרע להטוטאו כאנן את הדגל — הם לא עשו ואמתה פשיטה: לא עבדו"ם לחייהם בנוישא זה, האופר רה, "asmada" נבחנה להיות מורי גאות בשינה זו על בימת ניו יורק סיטי אופרה בשל הצלחתה, בקייז אשתקר, על מנת האופרה תחמי בירוג; לא קדמת להציגו בניו יורק והופיע בחשוכים שבונדי נייר יירק שביהם שבעות, אלא יניא מון הכלל, את ציירונו של התמן לאופרה, א"שמדאי, שקדמה העלילה על את הבמות האופראיות החשובות שבועל? אין זה דבר רגיל, שהרי הליברטו

ברטני המנצח — החתמתה ב-110 איש על הבמה, כי במאי הטוב ביותר, הגולד פרינס (ה, אשם) בתצלחות הגדלות של כריסטיאן הקיבו היל' המיטוקאלים" בברדווי, בין הר קאלית על ביהרו באביב תשל"ז; או כי בניו יורק באביב תשל"ז; או כי ביום מון הימים כתוב הוא העצם יוציאו משימות זאת, כי דבר אחד ברור — היה זה מסע תליינשטי, וכך ציד יכל המורה בירושלמי — מחדר החמות, הי ספרדים, הוויאנים אלוף כתבת התמלילים לאופרות, רק את מה שעלה, לערבים ספרום, על בינה ישראלית (ישראלים) — לשכוה את רבע האחד באפריל 1976, שנקרה לחתמת לפניו אולם חמלא עד אף מקום של בית ניו יורק קרייטי אופרה?

滿滿ai התפקידים הראשיים בהצגת "asmada" על בימת ה"ניו יורק סיטי אופרה"

של אלירית, אם כי עתה, אחרי הצלחתה, הוא אומר כי אולי מונע ממנה עזה להחotta את עזינו. אך נוירק שירצת עתנאים יהודאים, אך הם מ"ת העילית שבחן — אולי בחופש תחת פצעות עליה מ"ת", נוכן, בלבוכו נכח הקונסול שלו ב' עיר, וגם האברת אוריה הרצוג, ונגious של ה"יוסיל" ולזר מנד חדש באמנות תבמה המיסיקליות — אך אין הדבר מפחית מחשבי בוט הצלחתו של ישראל אלירית, אשר היה למשתף קצת בעודה מסכיב להציגו, בקרוב ייוזי נייר. וכי רהבה אופרות ירושאיות, ועוד לפניו שההלה האשԽוות קאיית החדרה את האשԽוות הגלומות בזאנר הזה ומה שכתב לא היה סתם אמרת להגשה לא מותה סתם אמרת להגשה המומיקת אלא יצירה דראומאטית, בעלת ערכין צווניים ותבוניים כאחד.

— מוזלט אלירין בנדיבותו, שהי הצלחה מרשה לו בקהל, לו היה אני שואלת את חוויה היה להilton את הקולר ביחס להוכנת היישראלי. אבל עכשוו איפשר לפחות להתי פאר בכאן, שהתשאות הונגו לא תעמלה יישראלית.

האם יחוור להיות מורה ביישראלי? מונן מאלו! עתה הוא פשוט, בשנות שבעון, ובתום שנה זו ישוב למד בביולוגיה של

אשמדאי בניו-יורק

אופרה

ישראלית

מאה

יוסף

טל

ישראל

אלירון

זוכה

להצלחה

בניו-יורק

בניצוחו

של

גاري

ברתיני

*

מאה:
אריה יאס, ניו-יורקבתמונה:
הmeshפה המלכותית
פני התערבותו
של אשמדאי

תמונה הסיום של האופרה ממחישה את הליכתו העוות של הגע לאבון, המלך הוצא להורג, והאשמדאי כלחוטן מקוציאי קופץ מעלה המדרגות למן שאל מאימת בהבותו, ואות אט עולים כל אנשי המלכה וקוביצים אחרים. אויאן מתגלת אשמדאי ישב בין תקהל שבאים ומתייר אלינו בתיקות מפהה ורוממות בעוד הבמה שטלחת תריק מהלך אים, וולכת ומחביב.

לא קשה לעמוד על האקטואליה החripe של המשל. בגרמניה, שם הועלה האופרה לראשונה בהמזר, וש הרואים בוך את צחוק המשוגע של שר ההיסטוריה, "מצד" 1973" לציון חגיונה ה"כ"ה למדינת ישראל. נקודת המזוזא לאשמדאי" נועצה בכאן והחיינו המרה של יוסף טל, פלייט גרמניה קאנטייט, על העם הגרמני: איך קרה שעם שנאה לו כה נאו, כי אנושי, הפדר ערוי והיה לחתית אדם.

תשובה של אלירון, יליד ירושלים וחינך בתה מדרות שללה. יונקה מון המיסטיקה היהודית ומונצת ראייה וסימוכין בתלמיד ובמקורות: השדר נכסם בהם. שורש כל רע הוא אשמדאי, האס והמוואס, הלבוש צורת אنسוש ומוליבו אל עברו פי פחת. יהודיו העול אלירון וסל גירסה חדשה של האגדה הנשניתחת על אשמדאי הכולה את שלמה המלך בזמנים ייחודה מבדרב, ומחפש לחכם מלך אדים. ורק כשמהלחה של מלחמה כמלך ישרים בין אצבעות הרגלים דרך התרגנותו, הוא נעלם, ושלמה שב לכס המלכות. אלירון וסל גירסה באגדה משמעות חדש ואמית נושאה בקשר דמוגניה משלהבת המכונן אל המכנה המשותף הנוסף ביוור של בני אדם. יותר מאשר בכוח התגוננו הבריא והשליחיש אלירון מלמדנו ומורה מביא לעיל וועל וול. הטקס שלו הואopsis המשותף אל מלחמה, ככל משחק בידיו כחות הרוע.

בימי של האל פרינס מטווי הבמאים של ארץות הברית, שתרם לבירדי את ההציגות הגודלה ביתר של, כמו "בר עלי הаг", "סיפר הפלרבים", "קרברט" ו- "קנדיד", מציג את הנמשל האמריקני. פרינס אינו מצליח בשוטים ואצבעו אינה ממשימה אדם כלשהו במיזה. הוא מספר לאורה, משל תמים, אגדה עמית שובבה גובלות, רצחה והוליך שלול אומה שלמה, והאומה לא נתפרקנה, לא נחתמה, אלא קרעיה את המסתה מעל פניו והותהש מה- חלום הבלחות.

כפי שכתב הארייט ג'יינס, המבקרת של ה- "ניו-יורק פוסט", העתון השני בחישובו בעיר: "למעלות הדראማטיות והמוראליות של היצירה, יש לצרף את הדרון שעה כאן של האל פרינס, אשר היאtron שעה כאן בסל, מושך מלבו של גורי עיר שהכל חייכים ליל כל מוגן למוגן עיר אלירון בפסחות לוכש, מוכחים ישראל אלירון בפסחות פולחת שדרמגנים למשגיחים תמד מתחתיות. לא צהיר, הם פוניים, אלא לריגלים. שכן רגילים צעודות בקבוק ואינן שאלות שללות. ואמה שלמה נגררת — גוררת עצמה לכלין ותרט עצמי, בעקבות המלך השטן המפיז שקרים וטעון כי הם אמר צריך.

לתוכה הבמה השקועה בתרכזה ואפלוי מסדרים את קריעת המבטים בכוו עכבריש ענקים התchant-בוח נושא, גרב מדרגות החמישת היילו עופרת. ואתה יוו' רע שהנה עומדים על אשמדאי, מולד השדים עתקת יומין על אשמדאי, מולד השדים ושאר מלכים רעים, שהחגאה שנטה רות מאניגות, קהן להב וטבש וכופת בוגרות, נישאת את שמו.

"אשמדאי" הוא פרי שחר פועלן ונסך של המתחאי והסופר המהיר אלירון ומלחין יופט טל, שאף כתבו את האופרה "מצד" 1973" לציון חגיונה ה"כ"ה למדינת ישראל. נקודת המזוזא לאשמדאי" נועצה בכאן והחיינו המרה של יוסף טל, פלייט גרמניה קאנטייט, על העם הגרמני: איך קרה שעם שנאה לו כה נאו, כי אנושי, הפדר ערוי והיה לחתית אדם.

תשובה של אלירון, יליד ירושלים וחינך בתה מדרות שללה. יונקה מון המיסטיקה היהודית ומונצת ראייה וסימוכין בתלמיד ובמקורות: השדר נכסם בהם. שורש כל רע הוא אשמדאי, האס והמוואס, הלבוש צורת אנסוש ומולibo אל עברו פי פחת. יהודיו העול אלירון וסל גירסה חדשה של האגדה הנשניתחת על אשמדאי הכולה את שלמה המלך בזמנים ייחודה מבדרב, ומחפש לחכם מלך אדים. ורק כשמהלחה של מלחמה כמלך ישרים בין אצבעות הרגלים דרך התרגנותו, הוא נעלם, ושלמה שב לכס המלכות. אלירון וסל גירסה באגדה משמעות חדש ואמית נושאה בקשר דמוגניה משלהבת המכונן אל המכנה המשותף הנוסף ביוור של בני אדם. יותר מאשר בכוח התגוננו הבריא והשליחיש אלירון מלמדנו ומורה מביא לעיל וועל וול. הטקס שלו הואopsis המשותף אל מלחמה, ככל משחק בידיו כחות הרוע.

בגירות טלאירון מפנה השטן מלך בארכ שלא ידע מהמלחמות זה חמש מאות שנה, לא זאת לחשוף קטרה של שנה מאשתו הקטני גונית והמנדרגה, בנו הצעיר והצעיר החדרודומי. הו — השטן מלך במקומו, והוא כבר ימצא תפעוקה לכל תושבי המדייה: מלחה, ככל משחק בידיו כחות הרוע.

"עבגנו הוא עם רודף שלום, שלא יגרר לעזם למלחמה" טוען השטן. "נתערב" מהיר השטן. והחטבאות נערבל. החמש ידע: בסצינה בה שר השטן המתחזה מלך שיר היל דמוגן למוגן עיר אלירון בפסחות לוכש, מוכחים ישראל אלירון בפסחות פולחת שדרמגנים למשגיחים תמד מתחתיות. לא צהיר, הם פוניים, אלא לריגלים. שכן רגילים צעודות בקבוק ואינן שאלות שללות. ואמה שלמה נגררת — גוררת עצמה לכלין ותרט עצמי, בעקבות המלך השטן המפיז שקרים וטעון כי הם אמר צריך.

ఈ השטור המלך מץ שנה, בה תחינה האביהם עם פונדקאות עלייה, הוא מוצא את מלכי וו' פצועה ממלחות. בנו בסחות ורשות דם החק לחיות צמא מדים יעד יתרה. אשתו ה"כ טפשה — מטופשה יותר מתחם, ורקת טנגו עט תרגול ענק שאינו אלא אשמדאי בלגול אירוני חדש. והוא שלו עצמו אין שווים פרותה. הוא יודע שהוא עצמו, בתמי מוחתו לכלין ותרט עצמי, אשם בכל הרעה הזאת, לא כינה כל מוגן וטרומתי היושב על כס המלוכה.

העולם הזה
28.4.76
עתון
יום

ישראלים בחו"ל

דוד המלח ואשמדאי

כויומנות החגנו שלווש

הציגות: מילחמת רבי

כבוד, מילחמת דוד

בגווית, וסיפור אשמדאי

שבוע שבו החמודיו ראש משלחת ישראל ונשא ארצות הברית על הסכם הגנו של 550 מיליון דולר, הציגת ח' טריזיה את מלחמת דוד בגונליות, ו' האופרה של העיר ניירוק את יירטם של יוסף של ישראל אלירין, אשמדאי.

את אשמדאי קטל מברקי ניירוק, ב' טענה המקצועית כי מה שנראה מודני חדשתי בענייני הספרות והמלחין הישראליים, הוא בעוצם מיישן, אשמדאי הוא קצץ יותר ממהוזע עם פוליליקול', כתוב נורו יוקט טמיון על הפקה הקדרת.

אך המשמעות הפליטית של המחות אופרה, לא נעלמה מעניין המבקרים

(המשך בעמוד 46)

האמריקאי, שהציג את סימוליוו של טפרור מלך, שהעיבר את שילוטנו לידי השטן לשך שנה אחת, חור לסייעו כשהוא מצא את מלכתו שטופה במלחמות, והמוני האזרחים, המדוכאים בעצם, עשו קם בהשמדת עמים ודיכויים לקלחת "ה' פתרון הפטוף" שבו רצח השטן.

מי הוא מי? סיפור המשעה של דוד (בשני החלקים: שאול ודוד, דוד ובת' שבן) היה פשוט וortho. המוני היהודים הבנויים נגנו מן הטיפורה הסימילית על ניצחונו של דוד הרווחה על גוליות הנגדול והנורא. הלקח היה פשוט: גולית הוא הנשיא גראאל פוד, ודוד הוא יצחק רבין, מלך ישראל.

במיוחד נרא, בתקציב-ענוק בתוצאות ובמשחק עלובות, שרבים משכנני ישראל משתה-פיט במייחק הנגע — ומתח בהצלחה גודלה, כשהמוני היהודים גנניירוי, ובר' עדים אורת של ארצות הברית, צמודים לממליטי הטעוויה שליהם שעטיטים בערב שבת ושתיתם במצוות היום הראשון, כדי להזווות בניצחונם של בניהאר, ישראל, על בני-הירושר. כל הנגידים.

לעומת המללוונים שחוו בעילולתו של דוד, רק מעטם ראו את אשמדאי, שהזגזה בשידר ערבים ספרות על מנת האספהה העירונית. גם אותם רראו את אשמדאי לא ירדו לעומקה של האליגוריה הפוליטית, ורק מעתים מואד מתחם התעמו במח-ובה מיהו המלך ומיהו אשמדאי, ביום טרויים אלה, כשישראל נשפת אל פניהם העולם יכול מעל אקרוני הטלווייה בדמותם של חיילי צה"ל המושכים געריטים ערביים בשערם, כשהם קשורים בחבלים, אל בית-

הכלא.

בעריכת שלוכית טויב

תראות ואנאות

"אשמדאי" – לביר-יורק

ASHMEDAI (אלירין) – על ידי המחבר הדן בין השاش, האלהות כ' בדור על הגן' – מבקר במלך את האדם, הופיע בהפסקו המקורית, מוסיקת האופרה של לוס-אנג'לס, וגם שם יופיעו שתי הגזות של "אשמדאי" – דבר המורה על הנטהצ'ה היינריך לרפטאואר של אופרה-המנויים זו, לצד יצירות כל-ה' – ניירוי פיארארי/ – "הברת פומפיה" – ועוד – המוצעת למןויי האופרה בעונה הנוכחות. על שם האופרה זו (שעדין לא הועלתה בישראל, אך אמרה להוות הועלטה במוגרטס הפטטיב באוגוסט 1978, חלק מהגגות שננתן לא-זושים למדינה) – הו זומנה וכ' תבה עברו בירת האופרה הממלכתית בתמונת, ב-1971, ובו הועלה ל-ראשונה, בביבומיו של לייטולד רידריך (שבימי הגזות ב-תיאטרון "הקדמי", לפני שנים) וחתך שרביט המנצחים של אדריאן ברתני, אשר הופיע מנצח הקבוצ' של היזירה. לפניו שנותיהם הועלטה האופרה בניירוק. עתה, כאמור, הייתה להלך מהרפטאואר של ה' – ניירוי סיטי אופרה העלה, ב-1971, דינה המבzieיה במרכו אירופה, ללא ציון שם או זמן מסויימים, אשר מלכה הטיב מושל בה 500 (!) שנים, ביה לארם למלהמות. יום אחד, נ' – פיע בהציג המלך השד אשמדאי, ה' רומה למך כ' – שתי טיפות דם, ו' – מציע למך הטיב שהיליף בינהם את תפkidיהם. החלפה זו נעשית על בסיס תפעידיים (הMRI) – רק משוכנע כי אשמדאי יהשף (הMRI הרות ע"י העם) וממנה מוגבל לש' טוב, אשמדאי הוא המצח והוכחה בתחרבותה, מלחמה אוזמה פרודת בעידודה של השד, המדין נהרסת ולאחר מכן, כאשר מותיר אשמדאי את כסאו למך הטיב, מסרב זה לקבלו, כיון שגם הילך עמו אחר השד ולא זיהה בו את הזיווי.

ב

הדמיות הראשיות באופרה „אשמדאי“:
 בשורה העליונה, מימין — המלך שלמה (פול ווקנזה),
 בנו (ויצ'ארד טילור) ואשמדאי (ג'ו לאנקנטון) ג'
 בשורה השנייה — אהובה המלך (פטרוזיה קרייג)
 והמלכה (איילין שולר) ג'
למטה — בתו הלא-חוקית של המלך (ג'יאנה רולאנדי)

במקומו עברית) בהગට-ביבורת. עולמית. בתשעת בנובמבר 1971, ביום השנה ה-33 לשחריפת תיאטרון המלך בברונקס על ידי הנאצים מבני שיוכר שמו על הבמה. וזה אשמדאי עם מיטלר. הטיפור והשלכותיו היו ברורות. הגינויים של עולם ואנושם את אינס מיליטם מרינישוטה האשש של הגרים. הם התנווה בוגרונות. ובמקרה השני מונדרת את האופרה כזאת. מונדרת רוחה. מונדרת השינה של פרינס פראט'ן. מונדרת האופרה מושתת: את היהים שבין העם לבין המהיג בשילוטו פאשיסטי. וכן את הצר הריוויזיון הכריאוגרפיה הבירמי.

בהאמברוגו הייתה ההציג כבדה ורצינית. בニו-יורק יותר קומית. לפי הבמאית הקטועים הקומיים מרגישים את השרבידה ומעמיקים אותה. היהת זו האופרה הראשונה שהרולד פרינס גודל במאי ברודוויי. הוות. הוכסם לבימי. והשלושים שנים שהוא וממל'ה האופרה של ניו-יורק מנסים למזויא אופרה מתאימה. אך פרינס סירב לכל ההצעות. אשמדאי בכר את יבו.

מושע לתוך עצמי

מחורי האולד פרינס רשימה אורוכה של הצלחות גדור לוט על במות ברודוויי. הצלחות הראשונה הייתה „משיחי“. הפיג'אמה“, ב-1954, ואחריה „סידר-הפרברים“, „קאברטן“, „קאנדי“, „אוברטרות אפסיסית“. האם תהיה הדרונות גם ליישרלים בישראל ליהנות מהאופרה הישראלית שוכנתה להכרה ביינלאומית? ישראל אלירן מהיר בישראל במרירות. ב-1972 רצתה האופרת בהאמברוגו לבוא להופיע בישראל כל האמות כולל המגנט גاري ברכיני, שניצח על האופרה בהאמברוג. ההמשך: הפגנות בירושלים נגרו בואה של אופרה גורנית. שנתיית לאדריכנן ב-1974. הומין הפטיסטי ישראלי את האופרה של האם בוגר עם „משה ואהרן“ לשנברג — וכולם נלחמו על הכריטיסטים. „אשמדאי“ הייתה רק הראשונה בידרת האופרות שבתכ אלירן. האופרה „מצודה“, אף היא עם מוסיקת של טול, הרגזה במסגרם הפטיסטי „רישראלי“, ב-1973. „המאו-אהזה“ (שאניה אופרה) לנור המשוררת אליה אסקרפליה הוגנת ב-1975. וב-1976 התקיים הציג הכבורה של האופרה „הנינז'ין“ בכתיבת האופרה במנגן, שהזמין את האופרה. מה שמנינו אותו בפיורו“. אמר שרשריאל, היא התמורה המתוחה באנשים עקב אלירן מחותה. הוא הריעו המרכז באשמדאי“. וכן בחאנטיון, הוא ספזרו של בעל אידיאל גדול, שניתן לו הכוח להוציאו לפועל ואו מתברר שהבדל בין אידיאל לבן שחיות קtan מאור“. לפניו שכטב אופרות. בכתיב אלירן בכתיבת כתיבת האופרה שוניה מכתחות. מתח. גלבוי. כתיבת אופרות שוניה מכתחות. מתח. אן עסוק ביהיל, בפרט. באופרת התיאטרון הוא גנבי יותר אישישמי. ביד האופרה היהנה בתחום המופע. הקשר של ישראל אלירן למוסיקה התחל ומן דב לפניו כתיבת הליבורית לאופרה „אשמדאי“. הוא התחל בכתיבת הבנות. „אבי היה חזון ובו למשחת חוגים“. שרתי במשר עשר שנים במקמת ביתה הנקנתת של החוזן ולמן ריבליך לדרת תיימן. לדרת לקרו אפרטטורה והשתפתן באורה טוריה „מגילדתורה“. בכל הכתיבה של הרתומס הפנימי של המלה חזק מאוד. כך מצאתי מיד לשון משותפת עם אלסנדרו טל.

השנה ופניו בערירת תמלילו האופרת „אשמדאי“, „אליהו“ וה„גיניפון“. בקרבו יופיע בהזאת הקיבוצית-האוור הרמן חדש של ישראל אלירן. העוסק ב-חוויות שלו בשתנות האהנות בנשיאות הרבות שנעשית באירופה. אך מעשה והוא מסע תחור עצמי. אתה גוטע ועובד מרחיקן, אך עקרונית אתה חש ששות דבר בעצם אין זו, ואם חלה תמרה — هي היל בתוכך.

ובמן האחרון התרחخت קצת מהתיאטרון. הרגשי חוסר עניין וחוסר שימת פועלתו בין היוצרים. במרקחה. העלו מתחה שליח ביחס. במרקחה העלה מתחה שליח בחוץ, ובמרקחה העלו מתחה שליח בזוויתו. לא מכיוון שהה עניין, שגילה רצון, אלא לא שולץ צירז'ו-מיקרים בלבד.

לצער, בתיאטרון הישראלי לא נוצר מגע עמוק ופורת בין היוצרים השונים. אין אווירה של הפריה-יהודית, של חוויה משותפת.

יום חמישי בערב באולם המפואר שבמרכו לינקולן הבוירוק, ורוח אוור מירשלים: ח' אופרה „אשמדאי“, שנכתבה בידי שני ירושלים מהות. וזה סיפרנו של עס איכרים שם טובי-לב. משותם של מלחינים עצומים. מוכן לכלת אחר שליטו לה את זוכתו וכיצד רשותו של המנדט לעשות הכל תוליה על רוחו. ההמון, על השינויים החלים בו, הוא למעשה מעשה ניכור האשרה".

סיפור האופרה מבוסס על האגדה התלמודית. לפיה הוסכת בין שלמה המלך, באשר לאט לאט — שולחן המטהן על הדת. מהותו מנקזתיה תיאטרלית. המשרה את רעון הדת מהות. וזה סיפרנו של עס איכרים שם טובי-לב. משותם של מלחינים עצומים. מוכן לכלת אחר שליטו לה עשות כל תוליה על רוחו. המהמון יודה את אשמדאי ולא ילק שולחן שאלו וายนו איזו משלוחה נוכח שהושא נוכח במלך האופה. שולחן שאלו מיטל טקוח במלטה שהריך בזיל לילה מאהבי שלום וארוד-המלחמה. אלא שהוא אף נחמת המשני במלך המחבר חכם: מלחה מותה. הרס. כעבור שנה, כשהמלך המלך מקבל לדידי שוב את השלטון ומסרב להמשיך במלך המצחתי של הבמאי אלטמן. והוא עשה שימוש מלא בדיםנו. שככל שרט ופרט על הגדה מוחשוב להפליא וווער תמנונות מריה-באות. ביחס לתפקידו מהתמונה. בה ההמון — מאה איש בתבושים צבעוניות — וושב על הבמה. שורט שורות כמו באיצטדיון. מול הקהל והושב באולם. אופרה בתוך המלה, בקהל, בסבוןיהם משבחים שרים גיבורי האופה: המלך המלה, הנסיך אשמדאי, ושלושת יעצץ המלך. אופרה בתוך המלה. מושג על המזאותי בעלת המשמעות שהותם והרעיון של הרולד פרינס. אפשר לקבל מהותם שלם העשו מושג פור זבל מוחברים יחד...

גדול בקואי ברודווני נובאים

זהו אופרה מסוג מיוחד. כל דימיוו בינה לכני „כרמן“ או „איליה“ מקרי בהחול. הבדל העיקרי הוא. שאם באיזה רוח הקלאסית הסיפור משרות את המוסיקה שהיא העיקר, והשחקנים משרות את השירה. הרי „באשמדאי“, המהו עליה בחשיבותו על המוסיקה הבימי. אולו, על כולם. מה שראינו היה קרוב יותר לתיאטרון סופיאקן, מאשר לאופרת במון קיבול של המלה. המוסיקה של אלסנדרו של גاري מוסיקת אלטראונית ותומורת גודלה בנצחונו של גיבורי ברתני. היהנה נעימה נעה רבקע. הליבורות והכימוי נהרטם נזרוון. אך נשאהר ברקע. הליבורות ובשיריקת. והעתונות? עיתון הערב, ניו-יורק פוטס, יבא בשיר-הלהל. אם כי לא הצליח לתות לו בטע משבני. מבקורי המטיילים הירעו של „ג'ניירוק טימט“, האולד הנורו-וירוקה היה מושיגן יותר. הוא הצלע מההיעזת הפעלה מהלהירובת. הצלע הרה פורת מהמוסיקת. שלעתו אינה חילשה כל-כל כל-כל ואיליה פורת חמישים שנה. בשפת מיקצועית. היהנה זו בירור מערבת. כבزر הגעה אופרת ישרלה לבלו-וירוקה בנו-יירוקה מתחילה עוד בשנת 1968. השמן הנמלט המטורס של אל אופרת האולד רולף לירמן. פנה לכמה סופיאקים ישראליים בארץ. והזמין אצלו אופרת. תל פנה לכמה הליבורית וכיסו של דבר הגיע אל ישראל אלריה.

באיזו ומן היה אלירן עסוק באגדות שלמה המלך אשמדאי והתוכון לטול בהם במתה. „שלא-אלסנדרו מל-הצעז“. להבייאר עד עכרי פריחת מבל' שיישל טק בכו-שרו ומל' שיישלאו שאלוות. והרי אופרת ריאתי ברקע את גרמנית התפזרותה הגרמנית, כתบทי וריאתי ברקע את גרמנית התפזרותה הגרמנית, למורות שאופרת איננה עסוקת בגרמניה באוון ישיר. אל-ברען.

כינדר יכול מנהיג פוליטי לעשות בעם שלם קרזונ. להבייאר עד עכרי פריחת מבל' שיישל טק בכו-שרו ומל' שיישלאו שאלוות. והרי אופרת ריאתי ברקע את גרמנית התפזרותה הגרמנית, למורות שאופרת לא-הונגרית להביע דעתה ולעשות הילבורות. האופרת ש-קר-ו-ס-ת הונגרית לתהוניות חייבות? לשעלת האופרת בגרמניה יש ממשות נופפת. האופרת „אשמדאי“ הועלתה בהאמברוג במדגנית (הליבורית נכתבה

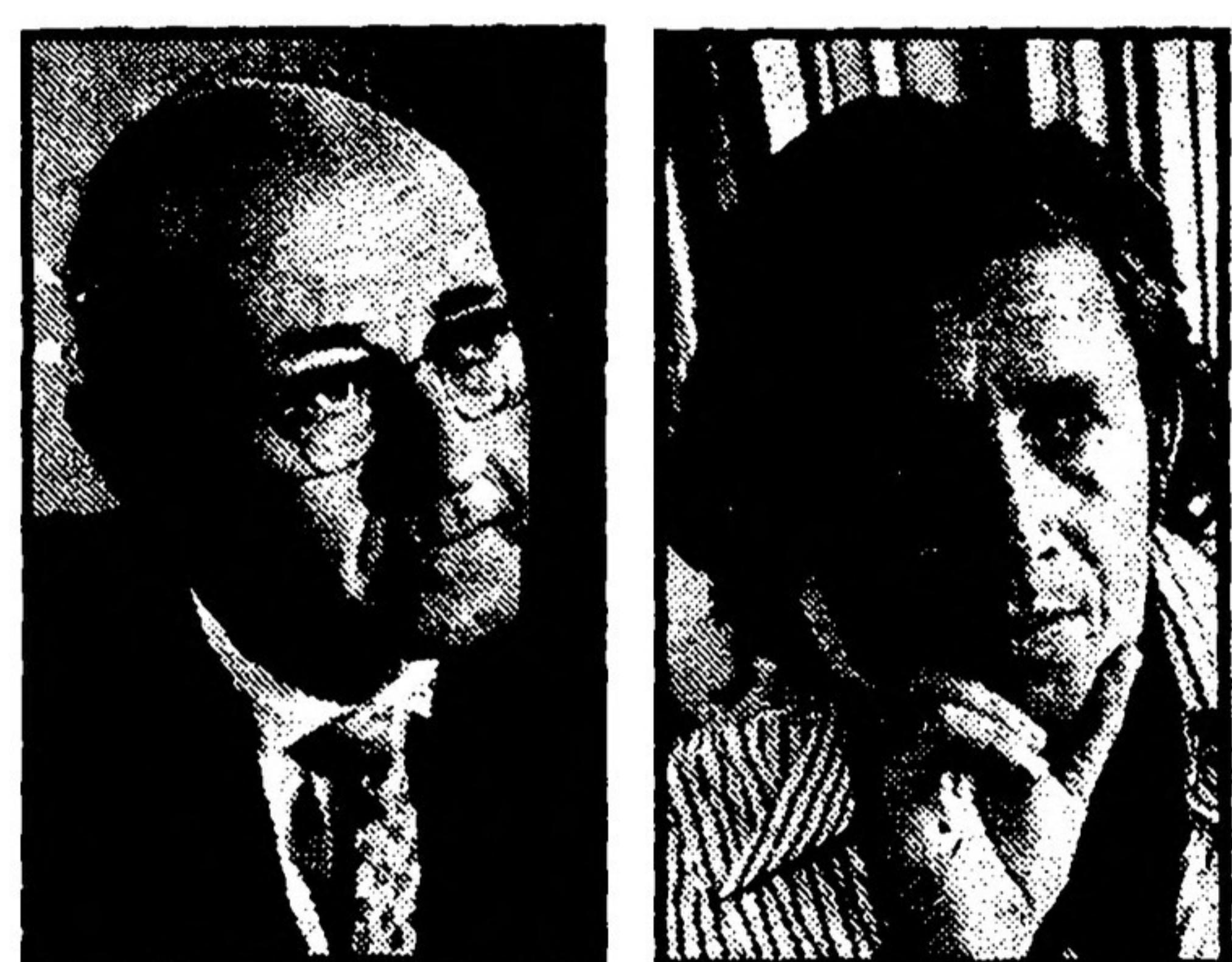

תמונה הסיום של האופרה „אשמדאי”, ביצוע חכורה העולמי בהאמבורג (מימין לשמאל):
אשמדאי (המלך מלכט), בונומלך (פראנץ גראנדהבר) והמלכה (אינגה ברוך)

נאחוּן שְׁנִי אַשְׁמָדָאֵי

קשה להיות מלחין בז'זמננו,
וקשה שבעתים ליהיות
מלחין ישראלי בז'זמננו –
זאת מוכיח גם סיפורה של
האופרה הישראלית המודרנית
„אשמדאי”, שהוצגה כבר
בהאמبورג ובניו-יורק, אך עדין
לא הוצאה בישראל.

מאת חנה ידור

מלחין
יוסף טל
(משמאלו)
וחספוף
ישראל;
אליאו;
עמר שchipper
שלוש אופרות
— „מצדחה”,
„אשמדאי”
„חנסיוו”

„גנסוון” („פרזוכונג”), בנצחו של גاري ברתני. וילי אליאס, מנהל המכון למוסיקת ישראלית, מספר על חבליו „ליד-תן” של היצירות הללו, שבהן הוא משמש כ„mailto”, כעורך וככ”ל”: עם גיבוש הרעיון הכללי, מותב ח’ מהזואי אליאו את הלברית ומגיש אותה למלחין, שנרתם לכתיבת המוזיקה. כל אחד מן היצירות קנאיל-פעשה-ידיו — זה למחלתו וזה לתווין. קורה שיש ליותר על מלאה לצורך צליל, וקורה להיפך. לשם כך דרישים, נוסף לתיאום מלא, גם גמישות וסובלנות, שבהן ניחנו שני היצרים הללו, למבהה המול, בעבודתם המשותפת. אחר כדר מתעוררת בעיטה התרגום (המוסיקה ל„אשמדאי” נכתה בה לתרגם הגרמני של הטקסט של אליאן, שנכתב במקורה עברית) והתאי אמרת המוסיקה לתמליל בכל שפה. מידת גודשה של רצון טוב ונכויות גדרשת לביצוע אופרה הדישה מעין זו — גם מצד המנצח. גاري ברתני ניאות ליטול על עצמו את משימת הניצוח על יצירה אלקטרונית קשה זו מתחוך כתבי-היד של הקומי-פוזיטור. „גاري ברתני הוא, למרבה מידה גודשה של רצון טוב ונכויות גדרשת לביצוע אופרה הדישה מעין זו — גם מצד המנצח. גاري ברתני ניאות ליטול על עצמו את משימת הניצוח על יצירה אלקטרונית קשה זו מתחוך כתבי-היד של הקומי-פוזיטור. „גاري ברתני הוא, למרבה

— שהיו זה כבר ל„צד”, ולזכותם נocket גם האופרה „מצדה” — חיבורו כבר אופרה נוטפת, שתועלה בסוף יולי על בימת הפסטיבואל של מינכן: ●

חבל לידה

הצלחה גוררת הצלחה. טל ואליו — שהיו זה כבר ל„צד”, ולזכותם נocket גם האופרה „מצדה” — חיבורו כבר אופרה נוטפת, שתועלה בסוף יולי על בימת הפסטיבואל של מינכן:

זה היה אים מפנקים בשפע, שמחים הם בחלקם ואוחבים את מלכם. באחד הימים מופיע בארץ זו אש-מדאי. מחשש שהוא יישכח שמו, הוא מוציא להחרב עם המלך, כי תוך שנה יעלה בידו להפוך את העם השליינו וגעים-ההילכות לעם של חיילים וכובשים. המלך, המשועש מאוילותו של הרעיון, נעה להצעתו של אש-מדאי ומסכים לפנות לו את כס-ה מלכוות שלו לשנה, מתוך בטחון שי-העם יוכל בשובו ויתקיים נגדו. ה-חילופין הלווי מążחים גם למילך לבנות שנה בחברת האנבלו הפונדי-קי. מכך זמן קצר משפט הטירור על הארץ. האיכרים וודפי השלים נעו-שים בהדרגה לאנשים צמאי-דם, גוע-לים מג'יקלגים, מתנכלים למיוער-טים ולורדים היושבים בתחוםם, ואף יוצאים אל מוחץ לגבולות המדינה, כדי לכבות את היבשת.

המלך נוכח לדעת, להוות, כי טעות

היתה בידו. העם, לא זו בלבד שאינו

מתוקם, אלא עושה את אשר מצוים

עליו, בלי להטיל ספק בסמכותו של

השליט ובלא להרהר אחר מעשייו.

בתום שנה חרבה היבשת כולה, המלך,

המסרב לשוב, וליטול את שביבת ה-

מלוכה מיידי. אשמדאי, מוצא להורג

בידי ההמון, כבוגד במלכה.

נצחון השטן

אין ספק, שהצלחתה של האופרה אין האלקטרוני, בוצעה בידי תומורת ה-רדיו האזפן-גרמני בהאמبورג. תחת שרביטו של משה עצמוני; ויצירתם המשותפת של טל ואליו, „אלוהה”, תושם עבטי השנה בפסטיבואל ה-ינלאומי למוסיקה בת-זמננו בנוס-טון.

גודה תלמודית מספרת על אשמדאי, מלך הש-דים, שהשליך את של-מה. המלך המדברה, שאל את חזותו וتفس את מקו-מו, בלי שהעם יחש בבדול זמו-רב, חרף מעשי הנואלים. אגדה זו שימשה מקור הרשאה ל- כתיבת האופרה הדרמטית „אש-מדאי”, פרי עטם של המלחין יוסף טל והסופר-מחזאי ישראלי אלירז, שה-הוועלה לפני שבוע על בימת האופ-רה של העיר ניו-יורק, בניצוחו של המנצח הישראלי גاري ברתני וב-חסותו של שגריר ישראל בארץ-הברית. „אשמדאי” עשה כבר רושם בזירה הבינלאומית, בהופעת הבכורה העול-מית שלו בהמבורג, ב-1971. האופרה אשמדאי” צריכה להיכלל בין הייצ-רות המעטאות, המהוות ציון דרך ב- אופרה המודרנית...” “חכליל (פאר-טיטורה) מעמיק של מוסיקאי. בעל כושר-אמצה יוצאי-דין” — כרך כתבו, בין השאר, מבקרי המוסיקה באירופה, בתום ביצוע הבכורה ב-האמبورג, הם החלקו שבחים רבים גם למחבר הליברית, למנצח, למבצעים, לבמאי, לחפאוון ולכל מי שהיה לו חלק בהעלאת היצירה. הקהל בבכורה הודה בתשואות רועמות לאמנים. ש-נקרוו לצתת שוב ושוב לבימה. עשרים פעם.

העלאת „אשמדאי” בכינויו של ה-במאי האלקטרוני והרולד פרינס בנוי-יורק עוררה הדים ורבחים. המבקרים סקרו אותה באחדות, שיבחו את חוו-כנה ואת ביצועה, אך נחלקו בדי-תיהם לגבי המוסיקה. „זהו יצירה בעלת מחשבה, עם ליברטי בעל תוכן... האופרה של העיר ניו-יורק העלה את אשמדאי” ברוב דמיון ו-כשרונות, אלומם היצירה נשארת יותר בגדר מזוודה מאשר אופרה”, כתוב הרוי לד שיגברג, מבקרו של „ניו-יורק טיימס”. עלילת „אשמדאי” מתהchsת בארץ-aicרים שלוה, שלא ירעה מלחמה חמיש-מאות שנה. אף כי בני העם

בצחובו של אשמדאי

(המשך 37)

המוזל, מפרש הטוב ביותר ביותר של משה-קה זו. הוא עירני, החלטי, בעל קצב מדוייק והטעמה מרשימה", כתוב עליו אחד המבקרים, בעקבות **ביצוע הרכז** ראה באմברג.

שותף אחר להצלחת האופרה „**אשמדאי**“, שעשה מלאכתו נאמנה ב-**האמברג** ונלווה אליה גם בניו-יורק, הוא ד"ר אקהארד מרוז, מוסיקאי מ-**גרמניה**, המופקד על חלקה החלקט-רוני של המוסיקה: הוא מפעיל את סרטן ההקלטה, במקביל לניצוחו של המנצח. **הצללים האלקטרוניים** מעשירים את **הצללים המנגנים** בידי התזמורת, בחלקי טונים זעירים וב-**גוננים** מיוחדים לאין-ספור. למשל, תמונה הפתיחה מרשימה מאוד -- זריחה איטית של השם בשוק, ה-**מתעורר** את את לחיים. במשך שmono-דקות, سبحان מתעצמות וહולכות קרני השם, נשמע צליל אלקטронני יחיד, מתעבה ומתרחב, בד בבד עם ה-**זריחה**.

● **aicohot rochnit**

לモתר לציין את חשיבות **ביצוע** של יצירה כ„**אשמדאי**“ בארצות-חו"ז, למען הדמיה של ישראל בכלל כי-**מדינה** של תרבות ויצירה, ולמען מע-**מדם** של יוצריה ואמניה בפרט.

יוסף טל, **ישראל אלירז**, גاري בר-תיני ושאר השותפים למלאכת היצירה והביצוע של „**אשמדאי**“ חוגגים נצחון אישי וללאומי כאחד. קהל רב בהאמ-**בורג** ובבני-יורק — ואולי בעוד זמן-מה גם בלונדון ובפריס — זכה כבר להזין ליצירה מרשימה זו ולחוזות בה. יש ל��ות, שגם אנו, בישראל, נזוכה להזין לאופרה „**אשמדאי**“ — שהפקתה עולה בכף רב — ולא רק להתפעם מהדי הצלחתה מעבר לים.

צוז דערל הילטיקער פֿרײַנְדִּיעָס פֿוֹז יוֹסֵף מֶלֶס אַשְׁמָדָאִי" אַזְׁנָעָה סִיטָּה אַפְּגָּרָה

דער סיטי אפערא : "זוי זענען
א גרויס ארטיסקער אונס אמל.
יונג, ריעודיק, ענרגיש, אוּ
שטענדיך קא אפעראטיזו".
דעם טיעסט פוז "אשמדאי"
האט בעשריבז דער דיכטער
ישראל עליז, פוז בית-לחם. ער
אייז אוּיד א דראמאטורג אוּ
א לעער. ער האט שוין פריער
געחאט אנטישריבז א ריעס פיעז-
סען אוּית אידישע טעםען.
אבער דער "אשמדאי", האלט
יוסט טל, אייז נישט דוקא קייז
אידישע טעםע, זי אייז אינטער-
נאציאナル, אוּן אינטערעסירט
יעדזון. דער טיעול, זאגט ער,
אייז אוּ אינטערנאציאナルע פײ-
גור. ער אייז דא אייז אלע לענ-
דער, אוּית דער גאנצעל זועלט...

טִיְיוֹוָלָאנַגִּים, שְׁדִים, רֹוחּוֹת, וּוֹי
אֵיר זָעַט, זָעַנְעָז גַּעֲזָעָז דּוֹרוֹת
פְּרִיעָר, אֹוֹן נִישֶׁט יִצְחָק בָּאַשְׁעָ-
וּוִיס - זִינְגָּעָל הָאָט זַיִי אַוִּיסְגָּעָ-
טְרָאָכָט . . . פְּרָצָעָס מַאֲנוֹיִשׁ הָאָט
דְּדָאָד אַוִּיד גַּעַהָאָט מַחְטָא לִילִית
צַו טָאו . . .
עַס אִיז אָ פָאנְטָאַסְטִישׁ יוּעָרָה,
מִיט הַוּמָאָר אָזָן סָאַטִּירָע, אַבָּעָר
אוֹן אַרְיָעָס, וּוֹי אִיז נַאֲרָמָאַלְעָ
אַפְּעָרָעָס.
יְוֹסָף טָל זָאָגָט, אָז : "אַפְּעָרָא
דְּאָרָף זַיִן טְעַאַטְעָר, אָוֹן נִישֶׁט
סְתָחָם מַזְזִיק. דִּי אַנְטִילְבָּעָמָעָר
דְּאָרְפָּן זַיִן אַקְטִיאָרָן, אָזָוי גּוֹט
וּוֹי זִינְגָּעָר !"
אָוֹן הַעֲרָאָלָד פְּרִיעָס לְוִיבָּט
חוּוקָּא דִּי אַקְטִיאָרָעָז פּוֹן

אוֹן פִּילִיכְט אַיז עָרֶ פְּרִיעָר
אוֹיד אַרְוִיס גַּעֲפָאָרֶן זָעָם דָּעַם
אַשְׁמְדָאַיִ" אַיז הַאַמְבּוֹרְג, זָוָאָדִי
אַד אַיז שְׂוִין גַּעֲשְׁפִּילְט גַּעֲזָוָאָרֶן
אַיז יָאָר 1971.
אלֵץ-אַיִינָס, וּוְאַלְט אַיְד גַּעַז
אַגְּט, אַיז דִּי אַוִּיפְפִּירְוָנְג אַיז
הַאַמְבּוֹרְג גַּעֲוָעָן וּוְיָאָרְיִיעָ
עַרְיוֹוַיְוַפְּאַרְשְׁטַעַלְזְגַעַז. אוֹן דִּי
גַּמְתָּעָן וּוְעַלְט - פְּרַעְמִיעָרָע פָּוָה
אַשְׁמְדָאַיִ" אַגְּט-אַיִינְג גַּעֲשְׁפִּילְט
אַעַז, אַגְּט-אַוִּיסְפְּרוּבִּירְטָע, קַוְמָט
אַאַר הַיִּינְט. דָּעֶר דִּירִיגְעַנְט אַיז
עַד זַעַלְבָּעָר נַאֲד פָּוָן הַאַמְבּוֹרְג,
עַרְיִי בַּעֲרַטִּינִי. דִּי דַּעַקְאַרְאַצְיָעָס
אוֹן קַאַסְטִיּוֹמָעָן זַעַנְעָז נַיִיע. אוֹן
יִיִי אַיז אוֹיד דִּי בַּאֲרַעַגְרָאַפְּיָע
וּזְרָאָן פִּיעָלָד.
יַוְסָּף טַל אַיז 65 יָאָר אַלְט.

פֿוֹן יַן טְעַטְרָאַלְאוֹן
עַס זְעַטְ-אוִיס, וּזְיַ נֵיַו יַאֲרָק
אוֹן תַּל אַבְיב וּוְאַלְטוֹ גַּעֲמָאַכְט
אַ בִּיטְ: מִיר הַאֲבוֹן אַהֲינְגָעַ
שְׁיקַט דֵי פְּאַלְקָסְבִּינְצַ מִיטְ יַ.
גַּאֲרְדִּינְ'ס "גָּאָטְ, מַעֲנְטָשְׁ אַוְן
טִיְּזָוֶלְ", אַוְן זְיַיְהַאֲבוֹן אַחֲנְדוֹ צָוְיַ
דִּיקְגַּעַשְׁיקַט יוֹסְטַ טַלְ'ס "אַשְׁ"
מְדָאיְ". צְסַ זְעַהַט - אוִיס, זְיַי אַזְּ
קִיְּיוֹן שְׂדֵ, וּוְאַלְטֵ מַעַן זִיד הַיְינְט
גַּיְישַׁט גַּעֲלַעַנְט בְּאֲגִיְין . . .

לעאו לייב גאָלד
אייז געפֿאַרְזּוֹ שְׁפִילּוֹן דעם
טְיִוּל מִיטּ דְעֵרֶר פְּאַלְקְסְבִּינְעַ
איין יִשְׂרָאֵל.

וואס איז דער אונטעדשיד
צווישן א מוזיקאלישער פאר-
שטעלונג און אן אפערע ? און צו
וועלכער קאטגעאריע געהערן י.
טליס "אשמדאי" ? — וועגן דעם
האט מעז זיך דא א ביסל געמאַ-
פערט, וועז די ניו יארק סיטי
אפערא האט די שאפונג פון דעם
ישראל - קאמפאויזיטאָר איביגעֶז
שלאָסן איז איר רעפערטוֹאָר, און
זיך גענומען גרייטן צו דער
פרעמעערע, וואס קומט - פאר
היינט איז אוונט, אין סטעיט-
חטאָטער.

די אויפפֿירונג פּוֹז "אַשְׁמָדָאִי",
אייז דאס מאָל אוּיד נִישְׂט גַּעַז
מאָכָּט גַּעֲוָאָרוֹן פּוֹז קִיּוֹן אַוְיסְגָּעֵז
געַשְׁפְּרָאָכְעָגָעָם. פְּרָאָפְּעָסִיאָנְגָּעָלָז
אַפְּעָרָאָ-חַעַזְשִׁיסְעָר. דאס אייז די
אוּפֿפְּרָוָנָג פּוֹז דָּעַם פְּאָפְּוָלָעָרָז
רַעַזְשִׁיסְעָר אָוֹז פְּרָאָדִיּוֹסְעָר פּוֹז
בְּרָאָדוּעַיּ-שָׁאוֹס, הַעַרְ-אָלָד פְּרִינְס.
פּוֹז "עַי לִיטָּל נְאִיט מְזַיֵּק",
אַדְעָר "קָאָבָאָרִיעִי", בִּיז אָוֹן אַפְּעָז
ראָא, אייז אָ שְׂטִיכָּל מְהֻלָּד. נָוָז
אַבְּעָר קִיּוֹן אַפְּעָרָאָ-רַעַזְשִׁיסְעָרָז
וּוּעָרָן דָּאָר אוּיד נִישְׂט גַּעַבְוִירָן.
אוֹז מְעָז הַאָט טַאלָאנָט, אַמְבִּיצִיעַ,
אוֹז פְּרָאָקְטִיק, — דַּעֲרָגְרִיבִּיכְט
מְעָז, אוֹז מְעָז טַוְטַ-אוּית.